

DOPAD EVROPSKÝCH PRÁVNÍCH DOKUMENTŮ NA ROZVOJ RESTORATIVNÍ JUSTICE V ČESKÉ REPUBLICE

Petra Masopust Šachová | *Institut pro restorativní justici* | *Právnická fakulta UP Olomouc*

Přestože kořeny restorativní justice v České republice (ČR) se váží primárně k přelomu tisíciletí, kdy vznikla Probační a mediační služba (PMS), jsou to vybrané evropské dokumenty, vzniklé především na půdě Rady Evropy, které ovlivnily rozvoj restorativního konceptu na poli české trestní politiky a praxe v posledních pěti letech. V roce 2000 vznikla PMS jako státní instituce, jejímž hlavním úkolem je vedle poskytování probace, tj. služeb vztahujících se k pachateli trestného činu, též poskytování mediace jako základního typu restorativního programu. Spojení práce probace a mediace pod jednou střechou bylo v době svého vzniku v evropském kontextu ojedinělé.

Bylo to však Doporučení Rady Evropy o restorativní justici v trestních věcech z roku 2018 a Benátská deklarace z roku 2021, které v ČR daly za vznik řadě impulzů. Ty umožnily počítat s restorativní justicí jako širší perspektivou, která proměňuje naše základní vnímání účelového nastavení trestního práva ve svém celku. V roce 2019 došlo k zapojení ČR do evropského projektu Restorative Justice: Strategies for Change zacíleného na širokou implementaci zmíněných právních dokumentů Rady Evropy. V roce 2021 vznikla v široké odborné diskuzi Strategie restorativní justice pro ČR, začleněná následně do programového prohlášení české vlády. V návaznosti na to byl Institutem pro restorativní justici iniciován vznik Restorativní platformy, spojující odborníky napříč celým trestním systémem. Po dvou letech fungování platformy vznikla Příručka pro českou restorativní praxi. Ta obsahuje základní doporučení pro jednotlivé profese na poli trestní justice, jak je v kontinuu celého trestního řízení vykonávat restorativně. Současně příručka představila strategické cíle pro další rozvoj restorativní justice v ČR. Mezi tyto patří vytvoření celostátního systému dostupných restorativních programů po celé ČR. Realizace tohoto cíle naplňuje na evropské půdě krystalizující se „právo každého na restorativní program“.